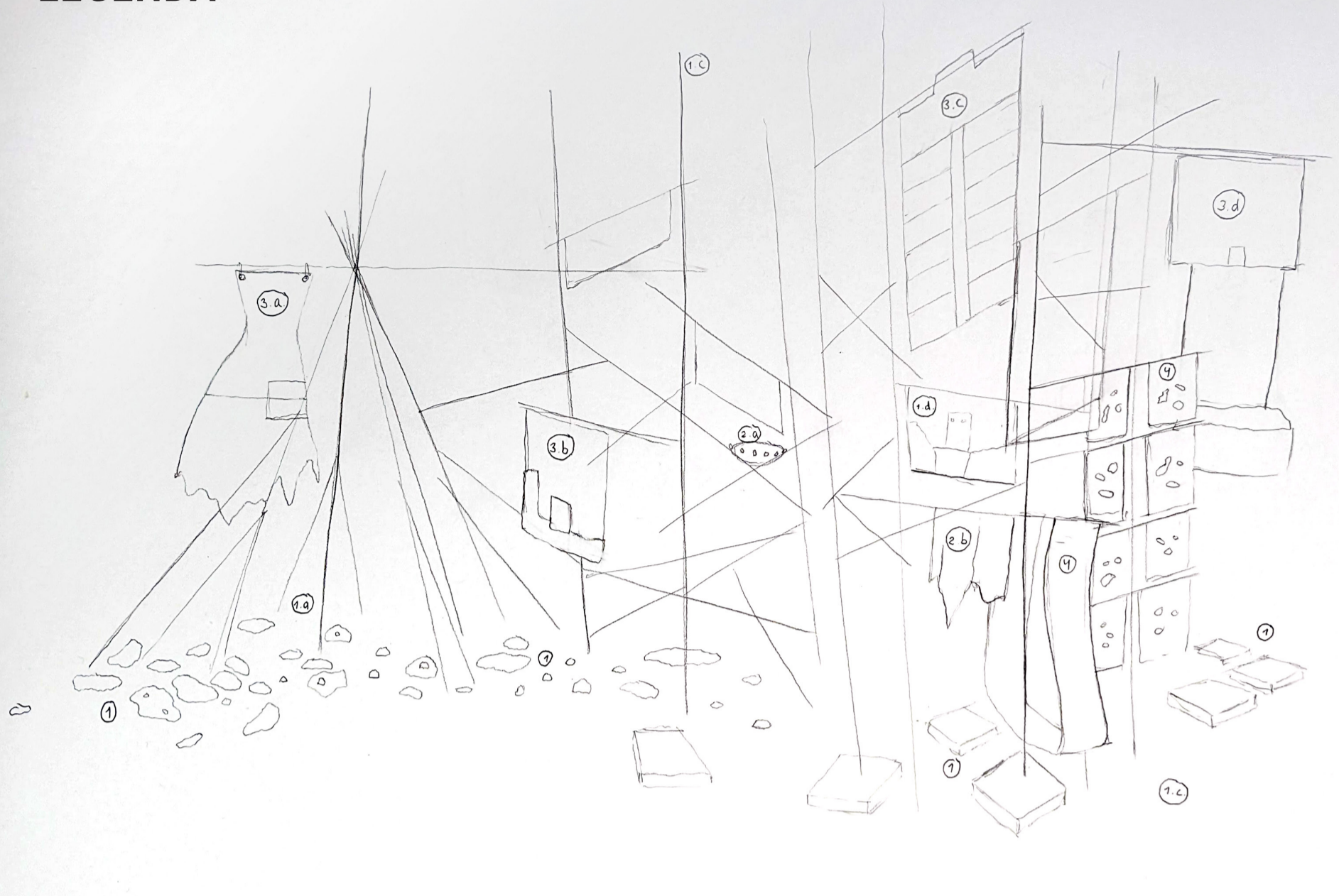

LEGENDA

1. OP DE GROND: VAN CIRKEL NAAR GRID.

(Bouwpuin, Kleiwoningen uit sessie met kunstcollectief YAFF, Stoeptegels)

- a: 'A Bit of Anarchy' Cirkel wonen en de historische context: in het ijzere tijdperk woonde de mens zonder hierarchie en collectief samen. Voor meer informatie zie 'A Bit of Anarchy' van Marjolein Kok
- b: Lintbebouwing in Zoetermeer en omgeving. De typische lintbebouwing Zoetermeer is het resultaat van het afgraven van het veen. Alleen de hoogstnoodzakelijke wegen blijven als hoger gelegen ribben in het landschap liggen.
- c: Overgang naar nu, 1900 > 1930. Stedelijke planning wordt een praktijk. In Oud Zoetermeer worden in de jaren 30 voor het eerst wijken als plan aangelegd. Daarvoor was het bouwen van de eigen woning de praktijk. Het denken over de woonomgeving verandert mee met het de identiteit als 'Nederlander' als 'volk', in plaats van een meer streekgebonden identiteit.
- d: Zoetermeer Newtown: na 1970 wordt Zoetermeer aangewezen vanuit het Rijk als Groeikern. Een stad om de tekorten aan woonruimte in de omliggende steden op te vangen. De schaal van de planning wordt grootschalig, bijna industrieel. Stedebouwkundige plannen worden als grid 'geprojecteerd' op lege ruimte.

Paper Renée van Oploo 'Caring Neighbourhoods': Sinds 1900 heeft de woningmarkt een grote transformatie ondergaan. Woningen werden kwalitatiever, en met de komst van woning coöperatieven kregen (doorgaans) huurders meer rechten. De afgelopen jaren krimpt het aantal huurders en stijgt het aantal woningbezitters. Belangrijkste verandering: wonen wordt een verhandelbaar iets. Hoe gaan we om met dilemma's van deze tijd zoals bijvoorbeeld vergrijzing? Hoe we wonen wordt bepaald door beleid: kunnen we bouwen op andere, ethische principes zoals die van de Ethics of Care

2. HOE DENK JE DAT JE BENT?

Het beeld dat je hebt over je identiteit bepaalt ook hoe je je kunt organiseren. In de vroege nederzettingen worden geen sporen van een 'staat' of gezag gevonden. Mensen dachten wellicht over zichzelf als een groep die zichzelf kon organiseren.

- a. Collectieve drinkbeker, souvenir uit een collectief uit Baskenland. De houten drinkbeker wordt gevuld met gluhwein en rondgegeven om de groep te versterken. Baskenland heeft een lange traditie van zelfbestuur. Een mooi voorbeeld is dat van de schapenboeren. De gemeenschap is gerepresenteerd in een cirkel, een kring. Iedereen heeft daarin een plek. Collectieve taken worden om beurten individueel of in groepen uitgevoerd. De taken rouleren, Maar ook binnen de groepen rouleren de verantwoordelijkheden. Niemand wordt expert in iets, iedereen kan alles. Dit gebeurt bewust, om geen elites te laten ontstaan. De opbrengsten worden gedeeld. Ook wanneer iemand ziek is, deelt hij mee. Dit systeem blijft tot in de jaren negentig functioneren.
- b. Zijden shawl, souvenir Hollandse glorie. Wij hebben een nationale identiteit gemaakt van klompen en molens en grachtenpanden. Het is een dubbelzinnig beeld van collectiviteit in waterbeheer, rijkdom van elites en nationale handelsgeest. Het belangrijkste in de boodschap is de promotie van 'Hollandsheid'. Het effect is dat we het vanzelfsprekend vinden dat we onderdeel zijn van een natie en dat de 'staat' voor ons beslist. Hoewel algemeen kiesrecht pas 100 jaar oud is, voelt het alsof we altijd al Hollandse democraten waren.

3. VAANDELS VAN HET WONEN: HOEVEEL DEUREN TUSSEN JOU EN BUITEN

Naarmate de woningen meer verfijnd worden, verandert de omgang met de natuur. Woongebieden worden steeds opgeruimder, steeds meer ingericht. Er zijn steeds meer barrières tussen ons en 'buiten'. Maar ook tussen elkaar. De vaandels representeren verschillende typologieën van woningen.

- a. Klokbeker woning, wonen in het ijzere tijdperk: in een stap ben je buiten.
- b. Doorzon woningen werden vanaf 1900 steeds meer gestandaardiseerd. Individuele of eensgezinswoningen, snel buiten, maar opgesteld in rijen en straten
- c. Het appartementen complex (de flat): wonend in een flat moet ben je ver verwijderd van de wereld, maar doordat je via liften en trappenhuisen kan, kom je elkaar wel tegen
- d. Gated community (luke appartement): wonen ver van de wereld en los van je omgeving, het onbetaalbare wonen.

4. IS ZOETERMEER GELUKT?

Bouwen nu > 2023: voor 2030 is gepland om 1 miljoen woningen bij te bouwen. Dit zijn gestandaardiseerde woningen die prefab en in hoog tempo in elkaar gezet kunnen worden. Wat kunnen we leren van de snelle ontwikkeling die Zoetermeer heeft doorgemaakt? Is er gebouwd met visie en is dat voelbaar voor de inwoners? Statistieken: we stellen inwoners van Zoetermeer vragen hoe ze het wonen ervaren. Is Zoetermeer als planproject geslaagd?

We richten ons op 3 niveaus:

De oikos, de woning:

Stelt je woning in staat om een goede mens te zijn

De polis, de wijk.

Daagt je leefomgeving je uit tot goed burgerschap.

De kosmos, wereldburgerschap.

Herinnert je leefomgeving je eraan dat je onderdeel bent van de wereld.